

skelligt ud afhængigt af, hvor udbredt det pågældende navn er. Ved meget udbredte navne er der således efter udvalgets opfattelse næppe nogen krænkelserisiko, da personer, der bærer et meget udbredt navn, ikke har nogen forventning om slægtsmæssig forbindelse til andre personer, der bærer samme navn.

Udvalget foreslår således, at der indføres en ordning som i Norge, hvorefter efternavne, der bæres af mere end et fastsat antal personer i landet, er frie og kan tages af enhver. Udvalget foreslår, at personantalsgrænsen fastsættes til 1.000 personer. Navne, der bæres af 1.000 personer eller færre, foreslås derimod beskyttet og kan herefter alene tages, hvis der er en tilknytning som krævet efter den foreslåede navnelovs andre regler (§§ 4-5 og §§ 7-9).

En sådan ordning vil efter udvalgets opfattelse indebære en væsentlig liberalisering, idet en række hidtil forbeholdte efternavne derved bliver givet fri, samtidig med at disse efternavne vil være så udbredte, at krænkelsen af de nuværende bærere af navnet er minimal.

I forlængelse heraf foreslår udvalget, at der etableres en ordning, hvorefter justitsministeren (nu ministeren for familie- og forbrugeranliggender) en gang årligt fastsætter, hvilke navne der ikke er beskyttet. Hvis et navn er optaget på listen, vil det således frit kunne tages af enhver.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 117 ff.

2.1.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenderes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender er enig i, at udgangspunktet for en ny navnelov bør være, at der skal være stærke grunde for at hindre et menneske i at tage det efternavn, det ønsker. Ministeriet er dog samtidig enig med Navnelovsudvalget i, at hensynet til beskyttelsen af slægtsfølelsen fortsat bør veje tungt.

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender kan derfor tilslutte sig den af Navnelovsudvalget foreslåede ordning, idet en grænse på 1.000 personer efter ministeriets opfattelse vil medføre, at der sker en væsentlig liberalisering, samtidig med at det sikres, at de navne, der herefter vil kunne tages, er så udbredte, at krænkelserisikoen vil være minimal. Der henvises i den forbindelse til den liste, Danmarks Statistik har udarbejdet over navne, der bæres af flere end 500 personer i Danmark (pr. 1. januar 2003), og som er trykt som bilag 5 til betænkningen.

Der henvises til lovforslagets §§ 2 og 3 og til bemærkningerne hertil.

2.2. Ophævelse af sondringen mellem giftenavn og eget efternavn

2.2.1. Gældende ret

Efter den gældende navnelov kan et eget efternavn gives videre til ægtefæller, børn, børnebørn, oldebørn samt pleje- og stedbørn. Derimod kan et navn erhvervet på grundlag af ægteskab, et såkaldt giftenavn, ikke gives videre til en senere ægtefælle, jf. navnelovens § 4. Bæreren af giftenavnet vil kunne give navnet til sine børn, herunder særbørn, i forbindelse med fødslen, jf. § 1, men ikke senere, jf. § 2, nr. 1 og 2, og § 8, nr. 1. Efter navnelovens § 8, nr. 5, vil der dog i særlige tilfælde kunne meddeles navnebevis på navnet til barnet. Et giftenavn kan endvidere ikke gives til stedbørn, jf. § 2, nr. 4, ligesom det ikke er muligt at tage en bedsteforælders eller oldeforælders giftenavn, jf. § 8, nr. 1.

2.2.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Efter Navnelovsudvalgets opfattelse kan hensynet til den tidligere ægtefælle ikke længere antages at være tilstrækkeligt tungtvejende til at opretholde den eksisterende sondring mellem eget efternavn og giftenavn.

Dette skyldes ifølge udvalget for det første, at et ønske om at videreføre en tidligere ægtefælles efternavn uanset ægteskabets ophør normalt kun kan antages at være aktuelt, hvor bæreren har en sådan tilknytning til navnet, at det reelt opleves som en del af den pågældendes identitet i forhold til omverdenen.

Herudover har udvalget lagt vægt på, at det forhold, at et efternavn er erhvervet på grundlag af samtykke fra en ægtefælle, ikke principielt adskiller sig fra den situation, hvor navnet i øvrigt er erhvervet ved samtykke, f.eks. fra en stedmor eller stedfar, og hvor der efter gældende ret ikke er nogen begrænsning i adgangen til at give et sådant navn videre. Det forhold, at et ægtepar, hvor den ene har taget den andens efternavn, efterfølgende bliver skilt, adskiller sig således ikke principielt fra den situation, hvor kontakten mellem f.eks. en plejemor og et plejebarn, der bærer plejemorens efternavn, på et tidspunkt afbrydes på grund af uoverensstemmelser.

Endelig vil en ophævelse af sondringen mellem eget efternavn og giftenavn ifølge udvalget betyde en væsentlig administrativ forenkling, idet der ikke længere vil være behov for at opretholde en registrering